

HOEGAARDEN

3320

Gemeentebestuur Hoegaarden

adres: Gemeenteplein 1, 3320 Hoegaarden
telefoon: 016/76 87 68
fax: -
e-mail: philip.peetersille@gemhoegaarden.be (milieudeskundige)
url: www.hoegaarden.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio: Hageland
Deelgemeenten: Hoegaarden, Meldert en Outgaarden
Oppervlakte: 33,93 km²
Oppervlakteverdeling:
– Landbouwgronden: 83,20%
– Bossen: 2,65%
– Bebouwde gronden: 13,52%
– Andere: 0,64

Het landschap in de gemeente Hoegaarden wordt gekenmerkt door open en heuvelachtige kouters, afgewisseld met beekdalen en enkele kleinere beboste stukken. Typisch voor de streek zijn tevens de talrijke beemden in de valleigebieden en holle wegen die het agrarisch landschap doorsnijden.

In het bijzonder de omgeving van Meldert is beeldbepalend voor de gemeente en is dan ook in de landschapsatlas opgenomen als ankerplaats.

Het kasteelpark van Meldert, inclusief het Meldertbos, en bepaalde gedeelten van de Molenbeek, herbergen waardevolle biotopen. Het park heeft bovendien een grote dendrologische waarde.

Belangrijke habitats en landschapsstructuren

De vallei van de Mene en Jordaan is een gaaf valleisysteem met de Fontein- en Jordaanbeek, de Bosbeek en Willebringenbos (Willebringen/ Boutersem), de

Babelom – en Molenbeek (Meldert/Hoegaarden) die na de samenvloeiing Menebeek (Hoksem/Hoegaarden en Oorbeek/Tienen) heet. Het complex vormt praktisch een aaneengesloten reservaat van het gehucht Honsem over Willebringen en van Meldert-kerk tot Hoksem-kerk. Het bestaat uit dottergraslanden (vooral ter hoogte van Meldert) waarin o.m. Karwijselie, Pluimzegge, Holpijp, Kleine valeriaan, Moeraszoutgras staan. Op vele plaatsen komt Zeegroene rus algemeen voor terwijl Knolsteenbreek beperkt is tot enkele groeiplaatsen. Verder komen er moerassige ruigten voor met Riet, Moeraspirea en Moesdistel en alluviale essen-olmenbosjes. Tevens komen er hooilanden van het glanshaververbond voor met o.m. Margriet, Duizendguldenkruid en knooppkruid. Op de flanken zijn oude kalkrijke akkers omgevormd tot natuurgebied. Op de zuidhelling in het Pertseveld (akkerreservaat) op kalkrijk substraat ligt ook een braakakker. Hier is het leefgebied van de Levendbarende hagedis maar ook van de Hamster.

Het Meldertbos is een waardevol eiken-haagbeukenbosgebied en oud parklandschap met relictten van het historisch park Van der Swalm. De vroegere open delen zijn grotendeels ingeplant met Populieren en hebben een ondergroei van riet en moerassige ruigte. Er is ook een oude parkvijver, deels verland en toegegroeid met wilgen. Stroomopwaarts van het Meldertbos in de richting van het gehucht Keulen is er een relict van een schraal grasland met vroeger massaal Kleine valeriaan en Brede orchis.

Het Complex Rosdel-Schoorbroekbeek bestaat uit enerzijds de vallei van de Schoorbeek en de Nermbeek die een grote S-bocht maakt van de grens van L'Ecluse (Sluizen/ Bevekom) tot het gehucht Nerm (Hoegaarden). In het valleigedeelte zijn er oude kamgras/zilverschoon/glanshavergraslanden, riet- en moeraspirearuigten, alluviale essen-olmenbossen en populierenaanplantingen. Daarnaast zijn er de valleiflanken en de terrassen die naast enkele struweelbosjes en braakruigten bestaan uit stenige, kalkrijke akkers die omgevormd zijn tot natuurgebied. Op de droge, kalkrijke graslanden vindt een (her)kolonisatie plaats door soorten als Donderkruid, Marjolein, Aardaker, Biggekruid maar ook Margriet, Knooppkruid, Heelblaadje en Sint-Janskruid. Op de oudere percelen staat Borstelkrans, Muskus- en Vijfdelig kaasjeskruid en Slangekruid. Uniek is het voorkomen van Bleek bosvogeltje, Bijenorchtis en Groengele wespenorchis naast Brede wespenorchis. Voor een reeks verspreid liggende percelen wordt het behoud van de akkervegetatie vooropgesteld. Hier komen ook enkele akkerreservaten ter hoogte van Nerm voor zoals: Blinde ezel, Egypte en Katerspoel.

De oude Spoorwegberm tussen Tienen en Hoegaarden heeft een typische vegetatie van droge en warme kalkrijke graslanden met Marjolein en Kattedoorn enz. Sinds 2002 is men begonnen met de uitbouw van een reservaat in de vochtige en natte vallei van de Grote Gete met nog dottergraslanden.

De landbouwgronden op het Brabants plateau te Meldert en Hoegaarden bestaan hoofdzakelijk uit droge leemgrond. Dit plateau kan opgedeeld worden in een noordelijk en zuidelijk deel. Het noordelijk deel van de eenheid is relatief zacht glooiend, het zuidelijk deel vertoont een sterker reliëf met meer holle wegen, taluds en dellen. Het plateau wordt gekenmerkt door de diepe insnijding van wegbermen, holle wegen en taluds met een rijkdom aan planten en dieren op de naar het zuiden gerichte grazige bermen. Op vele plaatsen ging deze situatie verloren door inspoeling van meststoffen vanuit hogerop gelegen akkers en werd de oorspronkelijke vegetatie verdrongen door soorten van meer nitrofiële en verstoorde bodems. De landbouwgronden op het Brabants plateau te Outgaarden bestaan hier ook uit droge leemgronden.

Dit plateau is ingevuld met een grootschalig akkerlandschap dat zacht gloeit en doorsneden is door verschillende holle wegen. In de wegbermen treft men hoofdzakelijk een akkerflora aan. De diepte van de holle wegen is variabel en bepaalt in belangrijke mate het uitzicht van de vegetatie. Deze holle wegen zijn zo wat de enige natuurlijke elementen in dit gebied.